

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОНІТОРИНГ ШКІДНИКІВ ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН

спеціальність	206 садово-паркове господарство	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	садово-паркове господарство	факультет	лісового господарства, деревооброблювальних технологій та землевпорядкування
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства

ВИКЛАДАЧ

Швиденко Інна Миколаївна

Вища освіта – спеціальність «Педагогіка і методика середньої освіти. Біологія»
Науковий ступень – кандидат сільськогосподарських наук 16.00.10 – ентомологія
Посада – доцент кафедри лісових культур, меліорацій та садово-паркового господарства
Досвід роботи – 12 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка 4 публікацій, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science;
- співавторка колективної монографії;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	050 630 73 62	електронна пошта	0506307362@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle
---------	---------------	------------------	---------------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	дати здобувачам теоретичні та практичні знання і вміння щодо системи спостереження та контролю розмноження і поширення, а також прогнозу чисельності та інтенсивності розвитку комах в ландшафтних фітоценозах.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота

Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> знання методів обліку комах залежно від середовища, в якому проходить їх розвиток і розмноження (ЗК7, ФК1, ПРН5) / тестові завдання, усне опитування особливості екології комах-шкідників та умови формування осередків їх масового розмноження (ЗК7, ФК1, ПРН5) / тестові завдання, усне опитування знання типів пошкодження рослин для ідентифікації комах (ЗК8, ФК1, ПРН5) / тестові завдання, усне опитування здатність визначати рівень пошкодження декоративних рослин за балами (ЗК8, ФК1, ПРН5) / тестові завдання, усне опитування визначення комплексного економічного порогу шкідливості фітофагів та забезпечення збереження навколишнього середовища при створенні об'єктів садово-паркового господарства (ЗК10, ФК11, ПРН5) / тестові завдання, усне опитування вміння складати сезонний та багаторічний прогноз зміни чисельності шкідників (ЗК8, ФК1, ПРН5) / тестові завдання, усне опитування
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

Примітка * ЗК – загальні компетентності, ФК – фахові компетентності, ПРН – програмні результати навчання

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	<p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ФК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).</p> <p>ФК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.</p>	Програмні результати навчання	ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.
-------------	--	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Моніторинг.

Лекція 1.	Моніторинг як система спостереження за станом навколишнього середовища в Україні. Методи обліку чисельності шкідників.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Фітосанітарний моніторинг.	Самостійна робота	<p>Феромонний моніторинг шкідників.</p> <p>Визначення рівня пошкодження декоративних рослин за балами і прийнятими шкалами.</p> <p>Пастки, та їх використання для обліку чисельності шкідників.</p> <p>Роль і значення трофічних зв'язків у формуванні популяції шкідливих видів комах</p>
		ПЗ 2	Методи обліку чисельності шкідників.		
Лекція 2.	Показники, які визначають за даними обстежень і обліків. Оцінювання шкідливості комах.	ПЗ 3	Моделювання ентомокомплексів. Облік шкідників, оцінювання шкідливості фітофагів.		
Лекція 3.	Ідентифікація комах шкідників за типами пошкоджень рослин. Вивчення зразків пошкоджень.	ПЗ 4	Ідентифікація комах шкідників за типами пошкоджень рослин.		

Модуль 2. Планування і прогноз.

Лекція 4.	Планування обстежувальних робіт.	ПЗ 5	Оцінка впливу абіотичних чинників, аналіз структур ентомокомплексів.	Самостійна робота	<p>Вплив опадів на розвиток шкідників. ГТК та його використання у прогнозуванні.</p> <p>Діапауза та її значення в оцінюванні динаміки чисельності шкідників.</p> <p>Фенограма розвитку шкідника з однорічною та багаторічною генерацією.</p> <p>Значення прогнозів в розмноженні ентомофагів.</p>
Лекція 5.	Прогноз чисельності комплексу шкідливих видів комах шпилькових і листяних рослин.	ПЗ 6	Прогноз чисельності комплексу шкідливих видів комах шпилькових дерев і кущів.		
		ПЗ 7	Прогноз чисельності комплексу шкідливих видів комах листяних дерев і кущів.		
Лекція 6.	Прогноз чисельності комплексу шкідливих видів комах трав'янистих квіткових рослин.	ПЗ 8	Прогноз чисельності комплексу шкідливих видів комах трав'янистих квіткових рослин.		
		ПЗ 9	Технології дистанційного моніторингу пошкоджень.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

література

1. Завада М.М. Лісова ентомологія. Київ: Видавничий дім «Винниченко», 2017. 380 с.
2. Кава Л.П., Гадзало Я.М. Фітофаги ягідних культур [монографія] / Л.П. Кава, Я.М. Гадзало; К.: ЦП Компринт, 2016. 200 с.
3. Кулішов А.В., Білик М.О., Довгань С.В. Фітосанітарний моніторинг і прогноз. Навчальний посібник. Харків: Еспада, 2011. 608 с.
4. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур / Покозій Й.Т., Писаренко В.М. Довгань С.В. та ін.; за ред. Й.Т. Покозія. К.: Аграрна освіта, 2010. 223 с.
5. Пузріна Н.В. Шкідники і збудники деревних декоративних рослин. Частина 1. Київ: редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2020. 527 с.
6. Фітосанітарний моніторинг / М.М. Доля, Й.Т. Покозій, Р.М. Мамчур та ін. К.: ННЦ ІАЕ, 2004. 294 с.

Методичне забезпечення

1. Пузріна Н.В., Мешкова В.Л., Миронюк В.В., Бондар А.О., Токарева О.В., Бойко Г.О. Моніторинг шкідливих організмів лісових екосистем: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2021. 274 с.
2. Методичні вказівки з нагляду, обліку та прогнозування поширення шкідників і хвороб лісу для рівнинної частини України. Харків: Планета-принт, 2020. 90 с.
3. Методичні рекомендації щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу. відпов. укладач В.Л. Мешкова. Харків: УкрНДІЛГА, 2010. 27 с.
4. Рекомендації щодо комплексного лісопатологічного обстеження насаджень для виявлення нових інвазійних шкідливих організмів та їхнього впливу на стан насаджень. відпов. укладач В.Л. Мешкова. Харків: УкрНДІЛГА, 2020. 22 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальне сумарне ECTS (стандартна)	до 20	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	сумарне	до 40	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 20	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.